

ZPRÁVA O TRHU S MLÉKEM A MLÉKÁRENSKÝMI VÝROBKY

Vývoj cen:

Cena zemědělských výrobců ČR

▼ CZV mléko (červenec)..... 6,03 Kč/l

Cena průmyslových výrobců ČR

▼ CPV SOM (červenec)..... 43,18 Kč/kg

▼ CPV SPM (červenec)..... 51,59 Kč/kg

▼ CPV máslo blok (červenec)..... 58,64 Kč/kg

Světová tržní cena – západní Evropa

▼ FOB máslo (červenec)..... 1 925 USD/t

▼ FOB SPM (červenec)..... 2 050 USD/t

▼ FOB SOM (červenec)..... 2 000 USD/t

Obsah:

Situace na domácím trhu	1-4
<i>SZIF – Charakteristika a průběh programů v rámci společné organizace trhu (SOT) s mlékem a mlékárenskými výrobky.....</i>	3-4
Situace v zahraničí; aktuální předpisy.....	4
Vývoj CZV, nákup mléka graf; Kurzy ČNB	5-7
CPV mlékárenských výrobků;	7
CPV másla a SOM; plnění kvót.....	8-9
Aktuality.....	10-12

Situace na domácím trhu

Ceny zemědělských výrobců podle ČSÚ

V červnu 2009 došlo k dalšímu poklesu ceny placené zemědělcům (CZV) za mléko kravské třídy Q. Trend poklesu ceny započal v únoru 2008 a dosud pokračuje. Rekordní cena z ledna roku 2008 (10,10 Kč/l) tak nebyla dosud překonána a letošní červenová cena byla 4,07 Kč pod její úroveň (v lednu 2008 dosáhla cena nejvyšší hodnoty minimálně za posledních 14 let).

V červnu 2009 se od prvovýrobců nakupovalo kravské mléko třídy Q. za 6,03 Kč/l, což je pokles proti květnu o 6 haléřů (-1,0 %) a snížení o 2,70 Kč (-30,9 %) proti červnu 2008. Mlékárny podle výkazu MZe 6-12 nakupovaly v červnu mléko (všechny třídy jakosti) průměrně za 5,95 Kč/l (rozdíl proti CZV je způsoben rozdílnou metodikou, nákupem ze zahraničí a také počtem respondentů).

Ceny placené zemědělcům podle krajů se v červnu pohybovaly v rozmezí od 5,15 Kč/l do 7,60 Kč/l. Nejvyšší cena byla zaplacená v Královéhradeckém kraji a nejnižší cena byla zaplacená v kraji Vysočina. Nejnižší **průměrná** cena byla placena v Jihomoravském kraji 5,78 Kč/l a nejvyšší průměrná cena byla placena v Jihočeském kraji, kde dosáhla hodnoty 6,28 Kč/l.

Nákup mléka podle MZe 6-12

V červnu mlékárny nakoupily (v ČR i zahraničí) 198 835 tis. litrů mléka o tučnosti 3,77 % s průměrným obsahem bílkovin 3,29 %, za

průměrnou cenu 5,95 Kč/l. Červenový nákup mléka byl ve srovnání s průměrným měsíčním nákupem ve druhém čtvrtletí roku 2009 podprůměrný (průměrný měsíční nákup v prvním čtvrtletí činil 199 999 tis. litrů). Průměrný měsíční nákup v roce 2008 byl 197 384 tis. litrů mléka. Při porovnání červenového nákupu mléka s nákupem v květnu došlo ke snížení nákupu o 6 578 tis. litrů. To znamená pokles o 3,2 %. Při meziročním srovnání došlo letos v červnu ke snížení nákupu o 0,5 %, tedy o 942 tis. litrů mléka.

Každoroční trendy nákupu mléka jsou patrné z grafu na straně č. 6.

Z celkového nákupu mléka v červnu 2009 bylo 98,70 % mléka nakoupeno ve třídě I. a vyšší za cenu 5,96 Kč/l. V květnu 2009 to bylo 98,70 % za 6,03 Kč/l.

V červnu se nákup mléka mlékárnami v zahraničí snížil. Došlo k poklesu nákupu proti květnu o 246 tis. litrů na 2 758 tis. litrů. Nakoupené mléko mělo tučnost 4,71 % hm. Zatím nejvyšší nákup mléka v zahraničí byl uskutečněn v dubnu 2008, kdy mlékárny nakoupily 5 166 tis. litrů mléka. Tím byl překonán dosavadní nejvyšší zahraniční nákup mléka, který byl uskutečněn v prosinci 2007. Tehdy mlékárny nakoupily rekordních 4 944 tis. litrů (tento údaj se sleduje od roku 2005).

Od počátku roku 2009 nakoupily mlékárny celkem 1 168 834 tis. litrů mléka. Za celý rok 2008, mlékárny nakoupily 2 368 602 tis. litrů mléka,

v roce 2007 to bylo o 12 616 tis. litrů více, tedy 2 381 218 tis. litrů mléka.

Sušené odtučněné mléko (SOM)

V červnu mlékárny vyrobily 1 864,4 tun SOM. Je to o 256,6 tun (12,1 %) méně než v květnu a o 393,4 tun (17,4 %) méně než v červnu 2008. Měsíční průměrná výroba ve druhém čtvrtletí 2009 byla 2 036,7 t, což znamená, že červnová výroba byla ve srovnání s průměrem ve druhém čtvrtletí podprůměrná. Od počátku roku 2009 mlékárny vyrobily 11 233,2 tun SOM. V roce 2008 vyrobily mlékárny celkem 22 518,2 tun SOM, což je o 886,5 tun méně než v roce 2007.

V červnu měly mlékárny na skladech zásobu 2 231 tun SOM. Ve srovnání s květnem se snížila zásoba o 29,7 tun. Při meziročním srovnání zásob došlo letos v červnu ke snížení stavu zásob o 406 tun.

Cena průmyslových výrobců v červnu 2009 se při srovnání s předchozím měsícem snížila, a to o 1,43 Kč na 43,38 Kč/kg. Meziročně se cena snížila o 12,19 Kč/kg (21,9 %).

V prodeji SOM došlo v červnu k poklesu, a to o 576,74 t (30,7 %) proti předchozímu měsíci. V červnu mlékárny prodaly 1 299,7 tun SOM. Meziročně byl v červnu 2009 prodej o 193,56 tun nižší než ve stejném měsíci roku 2008.

Od počátku roku prodaly mlékárny 7 738,56 tun SOM. Průměrný měsíční prodej ve druhém čtvrtletí roku 2009 byl 1 669,7 tun. Za celý rok 2008 prodaly mlékárny 13 307,39 tun SOM, což je o 1 236,66 tun méně než v roce 2007.

Máslo

Výroba másla se v červnu snížila, a to na 3 876,4 t. Při srovnání s květnem je to pokles o 164,5 tun (4,1 %) a při srovnání s červnem 2008 se zvýšila letošní výroba o 45,5 tun (1,2 %). Průměrná měsíční výroba ve druhém čtvrtletí 2009 činila 3 905,23 tun, z čehož vyplývá, že červnová výroba byla ve srovnání s tímto čtvrtletím podprůměrná. Od počátku roku bylo vyrobeno 23 424 tun másla. V roce 2008 vyrobily mlékárny celkem 48 634,6 tun másla, což je o 2 623,5 tun (5,1 %) méně než v roce 2007.

Zásoba másla se v červnu snížila. Na skladech měly mlékárny zásobu 1 502,1 tun másla, a to je o 260,1 tuny méně než v květnu a o 621,4 tun méně než v červnu 2008.

Prodej másla ve spotřebitelském 250 g balení se v červnu zvýšil. Bylo prodáno 1 545,68 tun másla,

a to je o 95,79 tun více než v květnu. Při meziročním srovnání došlo letos k poklesu proti červnu 2008 o 121,49 tun. Od počátku roku bylo prodáno 9 291,96 tun másla ve spotřebitelském balení. Za celý rok 2008 prodaly mlékárny 19 309,46 tun másla ve spotřebitelském balení, a to je o 2 105,81 tun (12,2 %) více než v roce 2007.

Průměrná cena, za kterou mlékárny prodávaly kilogram másla ve spotřebitelském 250 g balení, v červnu vzrostla na 67,64 Kč/kg. To je ve srovnání s květnovou cenou 65,20 Kč/kg nárůst o 2,44 Kč/kg a při srovnání s červnem 2008 klesla letos jeho cena o 8,68 Kč/kg, tedy o 11,4 %. V listopadu 2007 dosáhla cena másla zatím historicky nejvyšší hodnoty 120,27 Kč/kg.

Sýry

V červnu 2009 došlo k nárůstu výroby sýrů. Ve srovnání s květnem došlo ke zvýšení výroby o 123,4 tun (1,7 %) a proti červnu 2008 se výroba sýrů zvýšila o 491,3 tun (7,2 %). V červnu 2009 bylo vyrobeno 7 354,6 tun přírodních sýrů, což je více než měsíční průměr ve druhém čtvrtletí roku 2009, který činil 7 180 t/měsíc. Od počátku roku 2009 bylo vyrobeno 41 410,9 tun přírodních sýrů. Celkem bylo v roce 2008 vyrobeno 84 086,3 tun přírodních sýrů, což je o 5 518,4 tun (6,2 %) méně než v roce 2007.

Zásoba sýrů přírodních se u mlékáren snížila v červnu 2009 ve srovnání s květnem o 27,5 tun (0,7 %) na 4 150 tun.

Kilogram eidamské cihly s obsahem tuku v sušině 30 % prodávaly mlékárny v červnu za 67,29 Kč, což je o 1,44 Kč/kg více než v květnu a o 13,88 Kč méně než v červnu 2008. Prodej 30 % eidamu se v červnu snížil na 927,03 tun, což je proti květnu pokles o 144,34 tun a proti červnu 2008 se prodej snížil o 480,4 t.

Kilogram eidamské cihly s obsahem tuku v sušině 45 % prodávaly mlékárny v červnu za 80,12 Kč, což je o 1,47 Kč/kg méně než v květnu. Prodej 45 % eidamu, se v červnu zvýšil na 172,92 tun, což je proti květnu nárůst o 44,44 tun.

Státní zemědělský intervenční fond

Mléčné kvóty

Plnění dodávek referenčních množství mléka pro kvótový rok 2009/2010

V období od 1.6.2009 do 30.6.2009 dodali producenti odběratelům 230 561 tun mléka, přímý prodej byl 218,8 tun mléka.

Plnění referenčního množství pro dodávky za kvótový rok 2009/2010, tedy od 1.4.2009 do 30.6.2009 činí celkem 696 077 tun, tj. 24,99 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro dodávky (2 785 414 tun). Plnění referenčního množství pro přímý prodej v kvótovém roce 2009/2010, tedy od 1.4.2009 do 30.6.2009, činí celkem 642,3 tun, tj. 8,83 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro přímý prodej (7 276 tun).

Plnění dodávek referenčních množství mléka pro kvótový rok 2008/2009

Plnění referenčního množství pro dodávky za kvótový rok 2008/2009, tedy od 1.4.2008 do 31.3.2009 bylo celkem 2 699 338 tun, tj. 96,91 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro dodávky (2 785 414 tun). Plnění referenčního množství pro přímý prodej v kvótovém roce 2008/2009, tedy od 1.4.2008 do 31.3.2008, činilo celkem 2 148,6 tun, tj. 30,02 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro přímý prodej (7 275,7 tun).

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Od 1.7.2009 vstoupilo v účinnost nařízení Komise (ES) č. 452/2009, kterým se zrušuje nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, kterým se stanovují opatření pro odbyt smetany, másla a zahuštěného másla na trhu Společenství. Vzhledem k dobíhajícími operacím, budeme o této podpoře informovat i nadále.

Od počátku roku 2009 nebyla přijata žádná žádost o potvrzení. Nebylo vydáno žádné potvrzení. Celkem bylo požadováno 0 kg másla. Byly přijaty dvě žádosti o podporu a čtyři opravy žádostí o podporu. Byla vyplacena podpora ve výši 440 453,93 Kč.

Podpora spotřeby školního mléka

V červenci byla dokončena kontrola žádostí o poskytnutí podpory za druhé období školního roku

2008/2009 (leden – březen 2009) a schváleným mlékárnám byla vyplacena podpora v celkové výši 2 564,5 tis. Kč.

Koncem července schválila vláda ČR novelu nařízení vlády č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která obnovuje poskytování národní podpory na dodávky „školního mléka“ do škol od příštího školního roku, tj. od 1. září 2009.

V červnu 2009 mlékárny vyrobily 7,2 tis. litrů školního mléka, z toho bylo 7,2 tis. litrů mléka ochuceného. Od počátku roku 2009 bylo vyrobeno 620,9 tis. litrů školního mléka a z toho 564,8 tis. litrů mléka ochuceného. Za kalendářní rok 2008 bylo vyrobeno 2 683,7 tis. litrů školního mléka a z toho bylo 2 428,2 tis. litrů mléka ochuceného.

Použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů

Program vychází z nařízení Komise (ES) č. 760/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění.

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění, od ledna 2009 rozšiřuje možnost používání kaseinu a kaseinátů z produktů kódu KN 0406 20 a KN 0406 30 (tavené sýry) na produkty kódu KN 0406 (sýry a tvaroh) vyrobené na území Společenství. Nařízením Komise (ES) č. 760/2008 se zvyšuje maximální procentní obsah, který může být obsažen ve výše zmíněných produktech z 5 % na 10 % kaseinu a kaseinátů. Vzhledem k tomu, že je podpora pro odstředěné mléko zpracované na kasein a kaseináty nulová, sankce za nepovolené používání kaseinu a kaseinátů do sýrů nebyla nařízením Komise stanovena. Případné sankce budou udělovány podle § 13 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dále je program upraven nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění, jehož novela č. 50/2009 Sb. ze dne 2. února 2009 platná od 18. února 2009 je plně v souladu s evropskou legislativou. Vypuštěním některých omezujících podmínek by měla tato novela nařízení vlády program zpřístupnit pro širší okruh výrobců sýrů.

Dne 24.6.2009 vyšlo nařízení Komise (ES) č. 548/2009, které upravuje vydávání povolení používat kasein a kaseináty při výrobě sýrů pod podmínkou, je-li stanovena podpora pro odstředěné mléko zpracované na kasein nebo kaseináty podle článku 100 nařízení (ES) č. 1234/2007.

V červnu 2009 byl převzat 1 „Protokol o výsledku kontroly“ z Odboru kontroly SOT. Proběhlo jednání s jednatelem mlékárny TPK, spol. s r.o. o doplnění žádosti o povolení použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů. Byla vystavena výzva k doplnění žádosti o povolení použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů v mlékárně TPK, spol. s r.o. a výzva k opravě souhrnných výkazů na základě zjištěných nedostatků při kontrole na místě v Jesenických mlékárnách, a.s.. Byly odeslány 4 receptury na posouzení vhodnosti použití kaseinu a kaseinátu do sýrů do odborné laboratoře Milcom servis a.s., kde všechny vyhověly podmínkám nařízení Komise (ES) č. 760/2008.

Situace v zahraničí

Světová tržní cena v paritě vyplaceně loď (FOB) v západní Evropě se v červenci 2009 nezměnila u másla. U sušeného odtučněného mléka (SOM) a sušeného plnotučného mléka (SPM) se cena snížila.

Ve srovnání s červnem 2009 stagnovala cena u másla na 25 1 925 USD/t. U SOM a SPM se cena proti červnu snížila, a to u sušeného odtučněného mléka o 35 USD/t na 2 000 USD/t a u sušeného plnotučného mléka o 100 USD/t, na 2 050 USD/t.

Zdroj: Dairy Markets

Aktuálně vydané předpisy pro mléko a mlékárenské výrobky

Aktuálně vydané předpisy EU, týkající se mléka a mlékárenských výrobků

Nařízení Komise (ES) č. 701/2009 ze dne 3. srpna 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1182/2008, kterým se na rok 2009 stanoví výše podpory stanovené předem soukromého skladování másla.

Nařízení Komise (ES) č. 698/2009 ze dne 31. července 2009, kterým se stanoví odchylka od nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, pokud jde o informační a propagační programy pro mléko a mléčné výrobky zaměřené na vnitřní trh.

Nařízení Komise (ES) č. 650/2009 ze dne 23. července 2009, kterým se stanoví maximální částka vývozní náhrady u másla v rámci stálého

nabídkového řízení stanoveného nařízením (ES) č. 619/2008.

Nařízení Komise (ES) č. 651/2009 ze dne 23. července 2009, kterým se stanoví maximální částka vývozní náhrady u sušeného odstředěného mléka v rámci stálého nabídkového řízení stanoveného nařízením (ES) č. 619/2008.

Nařízení Komise (ES) č. 658/2009 ze dne 23. července 2009, kterým se stanoví maximální nákupní cena másla pro 9. dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (ES) č. 186/2009.

Nařízení Komise (ES) č. 659/2009 ze dne 23. července 2009, kterým se stanoví maximální nákupní cena sušeného odstředěného mléka pro 7. dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (ES) č. 310/2009.

Nařízení Rady (ES) č. 597/2009 ze dne 11. června 2009 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (kodifikované znění).

Nařízení Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. července 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty.

Nařízení Rady (ES) č. 614/2009 ze dne 7. července 2009 o společném obchodním režimu pro vaječný albumin a mléčný albumin (kodifikované znění).

Nařízení Komise (ES) č. 604/2009 ze dne 9. července 2009, kterým se stanoví maximální částka vývozní náhrady u másla v rámci stálého nabídkového řízení stanoveného nařízením (ES) č. 619/2008.

Nařízení Komise (ES) č. 605/2009 ze dne 9. července 2009, kterým se stanoví maximální částka vývozní náhrady u sušeného odstředěného mléka v rámci stálého nabídkového řízení stanoveného nařízením (ES) č. 619/2008.

Nařízení Komise (ES) č. 602/2009 ze dne 9. července 2009, kterým se stanoví maximální nákupní cena másla pro 8. dílčí nabídkové řízení

uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (ES) č. 186/2009.

Nařízení Komise (ES) č. 603/2009 ze dne 9. července 2009, kterým se stanoví maximální nákupní cena sušeného odstředěného mléka pro 6. dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (ES) č. 310/2009.

Oprava nařízení Komise (ES) č. 657/2008 ze dne 10. července 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka

a některých mléčných výrobků žákům ve školách (Úř. věst. L 183 ze dne 11.7.2008).

Zdroj: Úřední věstník Evropské unie

Aktuálně vydané předpisy ČR, týkající se mléka a mlékárenských výrobků

Nařízení vlády č. 238/2009, kterým se mění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: Sbírka zákonů ČR

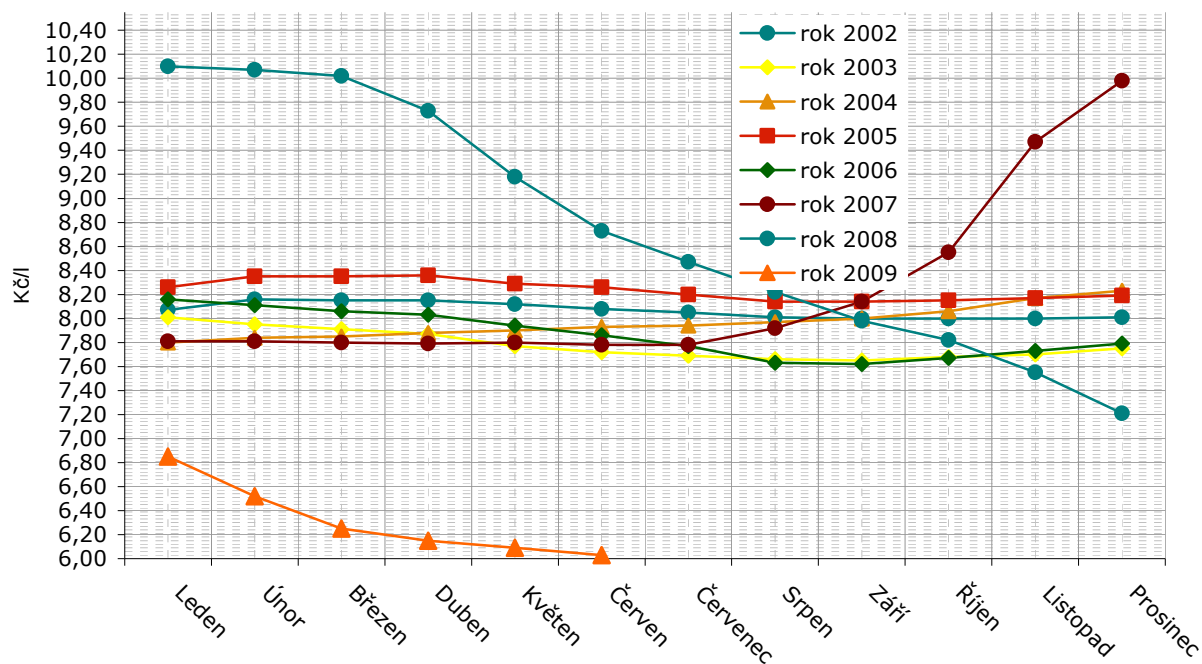
Tab.: č.1 Ceny placené zemědělcům za kravské mléko třídy Q.

Kč/l

rok/měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1995	6,20	6,46	6,48	6,53	6,55	6,53	6,49	6,41	6,39	6,49	6,60	6,66
1996	6,76	6,87	6,90	6,92	6,94	6,90	6,87	6,89	6,89	6,95	6,97	6,99
1997	7,05	7,14	7,13	7,10	7,08	7,08	7,14	7,12	7,15	7,19	7,29	7,36
1998	7,62	7,93	7,95	7,99	7,97	7,96	7,98	7,91	7,91	7,92	7,76	7,68
1999	7,67	7,77	7,73	7,57	7,01	6,47	6,65	7,14	7,16	7,11	7,28	7,41
2000	7,42	7,47	7,48	7,48	7,48	7,47	7,47	7,48	7,48	7,49	7,51	7,50
2001	7,54	7,67	7,69	7,69	7,73	7,73	7,73	7,73	7,73	7,78	7,88	7,99
2002	8,07	8,16	8,15	8,15	8,12	8,08	8,05	8,01	8,00	8,00	8,00	8,01
2003	8,01	7,95	7,91	7,87	7,77	7,72	7,69	7,66	7,65	7,68	7,70	7,75
2004	7,80	7,84	7,85	7,88	7,90	7,93	7,94	7,97	8,00	8,06	8,17	8,23
2005	8,26	8,35	8,35	8,36	8,29	8,26	8,20	8,14	8,14	8,15	8,17	8,19
2006	8,16	8,11	8,06	8,03	7,94	7,86	7,77	7,63	7,62	7,67	7,73	7,79
2007	7,81	7,81	7,80	7,79	7,80	7,78	7,78	7,92	8,14	8,55	9,47	9,98
2008	10,10	10,07	10,02	9,73	9,18	8,73	8,47	8,22	7,98	7,82	7,55	7,21
2009	6,85	6,52	6,25	6,15	6,09	6,03						

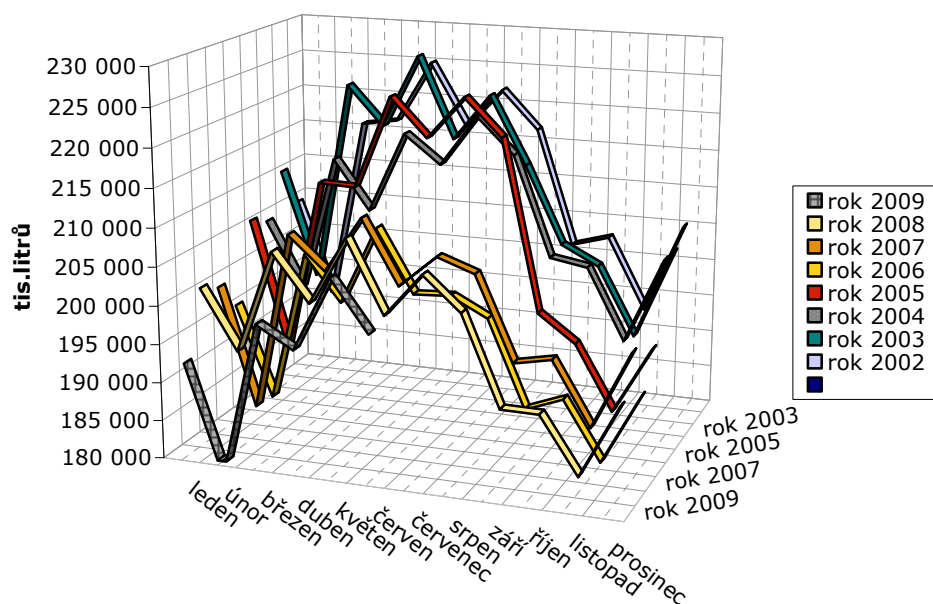
Zdroj: ČSÚ

Vývoj cen placených zemědělcům za mléko kravské třídy Q.

Zdroj: ČSÚ

Nákup mléka po měsících

Pozn.: V grafu jsou uvedeny nákupy mléka tuzemskými mlékárnami včetně nákupů ze zahraničí, v grafu není zohledněn vývoz mléka z ČR a hodnoty tudíž není možné zaměřovat s produkcí mléka v ČR. Údaje v grafu proto není možné použít k vyhodnocení plnění mléčné kvóty, této problematice je věnována samostatná kapitola v textu.

Zdroj: Mlék (MZe)6-12

Tab.: č.2 Kurzy devizového trhu - měsíční průměry za rok 2008 a 2009

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
USD08	17,702	17,210	16,249	15,916	16,122	15,634	14,920	16,226	17,052	18,578	19,773	19,478
USD09	20,535	22,261	20,886	20,293	19,571	18,938	18,293					
EUR08	26,051	25,376	25,221	25,067	25,098	24,314	23,529	24,286	24,497	24,787	25,183	26,106
EUR09	27,169	28,459	27,229	26,760	26,738	26,545	25,787					

Zdroj: ČNB

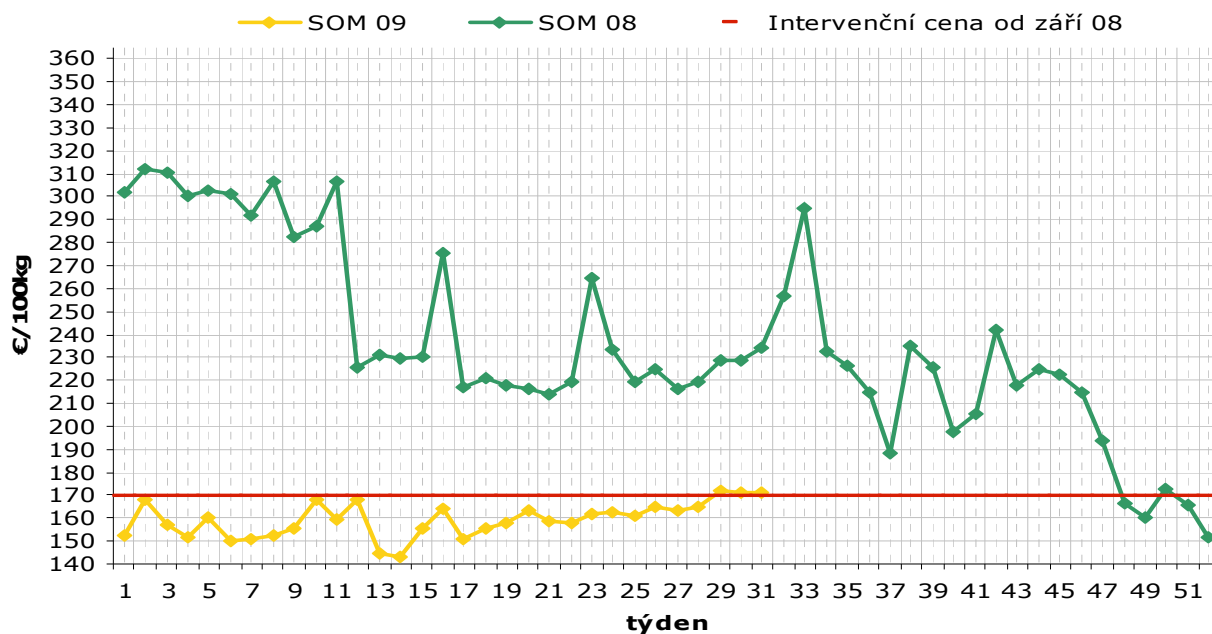
Tab.: č.3 Ceny mlékárenských výrobků při prodeji z mlékárny

Kurz ECB (EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA) za červenec – 25,793 Kč/€

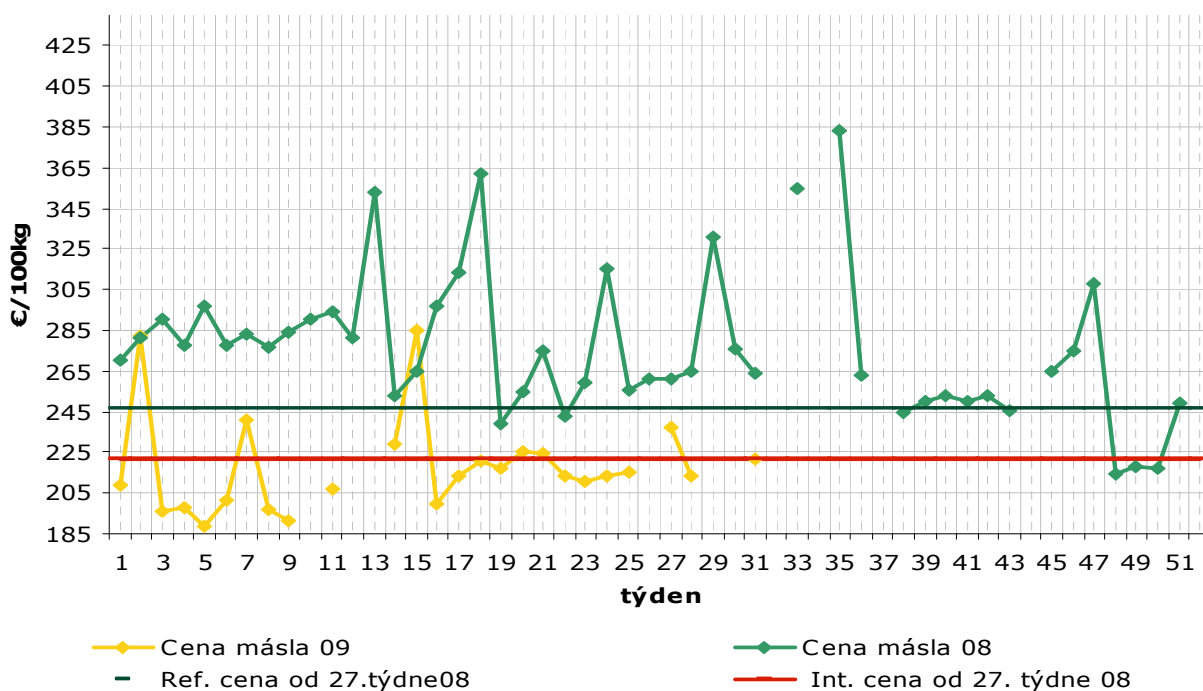
Název výrobku	Cena v Kč/kg, průměr za červenec	Změna k červnu v %
Sušená syrovátka <i>bez přidaného cukru, baleno v pytlích po 25 kg</i>	12,11	6,31
Sušené odtučněné mléko <i>tuk do 1,5 %, baleno v pytlích po 25 kg</i>	43,18	-0,34
Sušené plnotučné mléko <i>tuk 26%, baleno v pytlích po 25 kg</i>	51,59	1,83
Máslo ve spotřebitelském balení 250 g <i>tuk minimálně 82 %, voda max. 16 %</i>	66,10	0,50
Máslo v blocích 25 kg <i>tuk minimálně 82 %, voda max. 16 %</i>	58,64	-0,41
Máslo v blocích 25 kg + dopravní náklady <i>včetně dopravních nákladů 2,5 €/100 kg</i>	59,28	-0,44
Sýr ementálského typu - Moravský bochník <i>tuk minimálně 45 %</i>	-	-
Sýr ementálského typu – Primátor <i>tuk minimálně 45 %</i>	89,29	-6,15
Eidam 45 <i>tuk minimálně 45 %</i>	83,39	4,83
Eidam 30 <i>tuk minimálně 30 %</i>	66,05	-1,04

Ceny jsou zjišťovány Státním zemědělským intervenčním fondem na základě nařízení Komise 562/2005, zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb.

Vývoj cen SOM v ČR (pytle 25 kg) vůči intervenční ceně

Zdroj: TIS^{ČR}

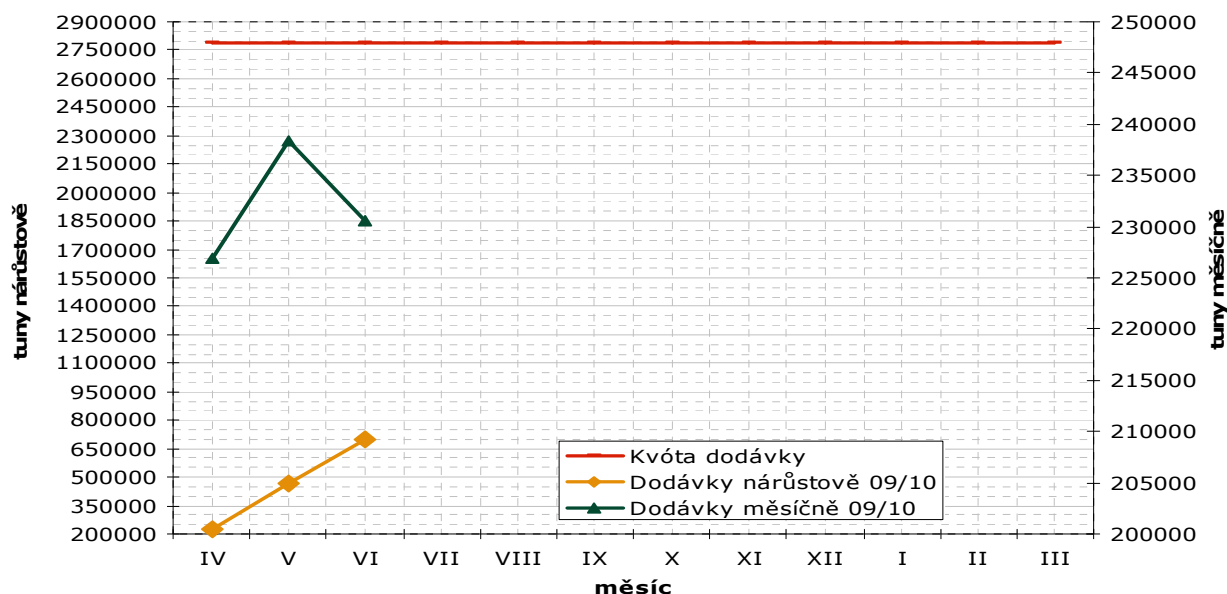
Vývoj CPV másla v ČR (blok 25 kg) vůči intervenční ceně

Pozn. Cena másla je včetně dopravních nákladů 2,5 €/100 kg.

Zdroj: TIS^{ČR}

Plnění mléčné kvóty pro dodávky v kvótovém roce 09/10

Poznámka: Výše kvóty je pro kvótový rok 2009/10 – 2 785 414 tun

Zdroj: SZIF

Odbytové ceny mlékárenských výrobků na Slovensku ve 29. týdnu 2009

Výrobek	Cena €/kg	Prodané množství v t	Změna ceny k 28. týdnu 2009 v %	Změna ceny k 29. týdnu 2008 v %
Polotučné mléko trvanlivé, tuk 1,5%	0,31	4 163,21	-1,2	-33,3
Syrovátka sušená	0,41	44,00	-6,4	-
Jogurt smet. ovocný, 150 g, tuk 7,5-10%	1,58	75,24	0,5	-0,4
Smetana zakysaná 150 – 250g, tuk 16%	1,70	15,92	11,8	-20,9
Máslo čerstvé spotř. balení	3,12	78,31	0,5	-21,7
Máslo bloky 16% vody	2,28	11,09	4,9	-48,8
Tvaroh měkký, 250 g	2,32	31,20	1,0	-15,8
Tvaroh tučný, 250g, tuk 38% a více	2,81	9,96	-0,9	-1,4
Tavené sýry, tuk v sušině 70%	-	-	-	-
Eidamská cihla 45% tuku v sušině	2,99	84,07	-21,0	-17,8
Bryndza zimní, sýr v balení 125 – 250 g	-	-	-	-
Bryndza zimní, sýr volně ložená (5 – 10 kg)	-	-	-	-
Bryndza letní, sýr v balení 125 – 250 g	4,40	27,46	1,4	-11,6
Bryndza letní, sýr volně ložená (5 – 10 kg)	4,03	18,13	0,7	-13,2
Sušené plnotučné mléko	-	-	-	-
Sušené odtučněné mléko	1,74	79,88	-7,3	-28,5

Poznámka : Uváděné ceny jsou bez DPH, ceny v roce 2008 jsou přepočteny konverzním kurzem 1€ = 30,1260 SKK.
- Údaje nejsou k dispozici.

Zdroj : PPA – ATIS

Aktuality

Argumenty pro a proti homogenizaci mléka

Homogenizace mléka má příznivý vliv na jeho stravitelnost, ale vyskytují se názory o negativním vlivu na výskyt kardiovaskulárních chorob v souvislosti s xantinoxidázou, bílkovinami membrán tukových globulí a dalšími faktory.

V mléce, které je emulzí tuku ve vodě „plavou“ tukové částice ve vodné fázi. K tomu, aby nedocházelo během skladování mléka k oddělení tuku – smetany se využívá proces homogenizace. Při něm se tukové částice o velikosti 3 až 6 μm zmenší na ca 1 μm , což vede ke zvýšení jejich povrchové plochy. Tukové částice jsou obklopeny biologickou membránou obsahující fosfolipidy, bílkoviny, enzymy, a také cholesterol, glykoproteiny a vitaminy. Při homogenizaci membrána dosavadních tukových částic nestačí a na povrch částic jsou adsorbovány povrchově aktivní složky mléka – kaseiny. To má následně při trávení vliv na jejich rychlejší transfer z žaludku do tenkého střeva, tzn., že homogenizované mléko je lépe a snadněji stravitelné.

Diskutovaný negativní vliv homogenizace

Přes tento pozitivní efekt však se vyskytují pochybnosti. Kardiolog a farmakolog Kurt A. Oster publikoval v letech 1960 – 1980 sérii článků o vlivu homogenizovaného mléka na kardiovaskulární choroby. Rozhodující roli v tom hraje enzym xantinoxidáza, který je přirozeně vázán v membráně tukových částic. Při homogenizaci se jeho aktivita v důsledku zvýšeného tlaku a teploty zvyšuje (při teplotě nad 78 °C však dochází k inaktivaci). Podle Ostera se po homogenizaci zvyšuje biologická dostupnost enzymu a ve střevě se zvyšuje jeho přechod do krve. V buňkách cévních stěn ztrácí xantinoxidáza svou katalytickou aktivitu a snižuje obsah lipidů v plasmalogenech (důležitých složkách buněčných membrán některých tkání – stěn cév čimyelinových vrstev obalujících nervové buňky). Podle Ostera to vede k arterosklerotickým změnám, které se mohou posléze projevit např. infarktem.

Někteří vědci této teorii odporují a chování enzymu v organismu důkladněji sledují. Podle studií Clifforda a kol. (1984) nic neprokazuje, že by se xantinoxidáza absorbovala z trávicího traktu, a tak nemůže mít výše uvedený negativní vliv. Také nebyla nikdy zjištěna souvislost mezi příjmem homogenizovaného mléka a hladinou xantinoxidázy

v séru. A kromě toho enzym hraje v uvolňování lipidů z plasmalogenů jen podřadnou roli.

Dalšími látkami, které jsou údajně důležité z hlediska srdečně-cévních chorob jsou bílkoviny membrán tukových globulí. Vědci Mooss a Fred (2003), kteří jsou přesvědčeni o škodlivosti homogenizace, sice zjistili korelaci mezi těmito bílkovinami a četností úmrtí pacientů trpících kardiovaskulárními onemocněními, avšak není jasné, zda právě toto bylo příčinou. Podstatou teorie těchto autorů jsou specifické protilátky, které se směřují proti membránovým bílkovinám (antigeny). Homogenizace mění orientaci membránových bílkovin, což umožňuje vytváření komplexu protilátek s membránovými bílkovinami, který např. "láká" lymfocyty, aby se na něj navázaly. A tyto agregáty jsou prvopočátkem arterosklerotických změn.

Dále je homogenizace dávana do souvislosti s diabetem, nesnášenlivostí laktózy a alergií na mléko (alergicky působící bílkoviny se dostávají na povrch membrány a tím jsou snadněji k dispozici).

Všeobecně je sice na homogenizované mléko nahlíženo jako na neškodlivé, ale mnohé z výše naznačených otázek, je ještě třeba prověřit.

Zdroj: Agronavigátor

Výhledy celosvětové spotřeby mléka

Podle analýzy provedené společností Tetra Pak (zveřejněno v Tetra Pak Milchindex) bude celosvětově spotřeba mléka a ostatních tekutých mléčných výrobků stoupat v příštích 3 letech ročně o 2,2 %. Nejvýraznější rozvoj mlékárenství je v zemích jako Indie, Čína, Pákistán a Blízký Východ, a to jak z důvodu růstu počtu obyvatel, tak zvyšování spotřeby mléka z velmi nízké úrovně. Na růst spotřeby má vliv změna způsobu balení tekutých mléčných výrobků, která usnadňuje distribuci. V období 2005 – 2008 vzrostl podíl nebaleného mléka na celosvětovém trhu o 1,8 %, zatímco podíl komerčně baleného mléka o 3,2 %. Do r. 2012 se odhaduje, že balené mléko a tekuté výrobky dosáhnou podílu 5,2 %, tj. přes 70 mld. l, přičemž podíl balených výrobků tak dosáhne 72 %.

V r. 2008 činila světová spotřeba tekutého mléka a výrobků 258 mld. l, což znamená meziroční růst o 1,6 % (to je v důsledku zvýšení cen nižší růst než v předcházejících letech). Zvyšování cen vede ke konzumaci levnějších výrobků.

Zdroj: Agronavigátor

Analogy sýrů vytěsňují mléko

Používání analogů (náhražek) sýrů na pizzy, housky a bagety v Německu zvedá hladinu emocí. Šetření hesenské zemské laboratoře prokázalo, že z 92 housek 35 bylo posypáno náhražkou sýra. V Bádensku-Wirtembersku bylo při analýze odebraných vzorků příslušnými úřady prokázáno, že 20 % restaurací používalo místo sýrů směs kaseinu, rostlinného tuku a vody.

Firma Jeneil Bioproducts Ulricha Wiedemanna se sídlem v německém Schechenu s tržním podílem ve výši 5 % se zaměřuje výhradně na dodávku komponentů pro výrobu sýrových náhražek. Jeneil Bioproducts však není jediným podnikem zaměřeným na tento druh podnikatelských aktivit. Také mlékárny nabízejí imitace sýrů. Tyto výrobky prodávají pod jiným označením jako např. „Pizza-mix“ nebo „Gastro-mix“. Mlékárna Meggle z Wasserburgu označuje tento typ výrobků jako „Food Preparation“, mlékárna Rocker z Aurichu hovoří o potravinářských přípravcích. Další dodavatelé jsou např. FrieslandCampina a BMI.

Svaz zemědělců, BDM a společnosti na ochranu spotřebitelů kritizují používání sýrových analogů a pokládají ho za klamání spotřebitele, protože jsou stále častěji sýry, které musí být ze 100 % vyrobeny z mléka, bez jednoznačného označení nahrazovány v hotových jídlech, hlubokozmrazených pizzách a v gastronomii sýrovými náhražkami. Výrobci získávají z takové náhrady v porovnání s tradičním sýrem profit na úrovni cca 40 %. Kromě toho je imitace sýra i teplotně stálější.

Spolky a společnosti na ochranu spotřebitele doporučují nyní, aby se kontrolní úřady zaměřily na detailní zkoumání předpisů upravující označování potravin.

Zdroj: Agronavigátor

Podpora zvyšování spotřeby mléka

Snahy o zvýšení konzumace mléka mají nejrůznější podobu – v USA vsadili na masivní reklamní kampaň, do které se zapojila řada prominentních osobností; v Německu se rozhodli mlékem pokřtít speciální plavidlo.

Ve Spojených státech se rozhodli do podpory odvětví produkce mléka zapojit celou řadu prominentních osob. Posledním z této řady je australský herec Hugh Jackman. Na reklamních plakátech coby fiktivní komiksová postava Wolverine, kterou ztělesňuje v sérii filmů s názvem X-men, ozdoben knírkem z mléka zdůrazňuje, že

mléčné proteiny podporují tvorbu svalové hmoty a unikátní směs živin dodává organismu palivo. Jeho vyvinutá muskulatura o tom podává jasný důkaz a působí velmi přesvědčivě přinejmenším na ženskou část populace. Do této kampaně již byla zapojena mj. také komiksová postava Batmana (více informací je možné získat na adrese www.bodybymilk.com).

Po pradávném egyptském vzoru bylo v Německu ve křtu nové lodi použito mléko. Po symbolickém pokropení lodi mlékem ze džbánu spustili členové speciální skupiny experimentální archeologie rákosovou loď, vyrobenou podle původní metody egyptských stavitelů lodí, na hladinu Wagenheimerské přehradní nádrže. Po zkušební plavbě bude tato loď s názvem Dilmun 4 převezena na Bodamské jezero

Zdroj: Agronavigátor

IDF: světový mlékárenský summit 2009

Uskuteční se v Berlíně (SRN) ve dnech 20.–24. září 2009. Přehled konferencí, které proběhnou v rámci summitu.

Německý národní výbor Mezinárodní mlékárenská federace (IDF) organizuje světový mlékárenský summit, který se uskuteční v Berlíně ve dnech 20.–24. září 2009.

V rámci tohoto summitu proběhne deset konferencí:

- 1: Forum světových lídrů mlékárenství
- 2: Politika a ekonomika mlékárenství
- 3: Zdraví zvířat a welfare zvířat
- 4: Výživa a zdraví
- 5: Výkrm a chov zvířat
- 6: Udržitelnost a životní prostředí
- 7: Analýza a vzorkování
- 8: Mlékárenská věda a technologie
- 9: Bezpečnost a hygiena potravin
- 10: Marketing a komunikace

Aktuální informace o summitu lze sledovat na www.wds2009.com.

Zdroj: Evropská komise

Mlékárenství na Ukrajině

Na Ukrajině se výrazně snížila produkce syrového mléka a stavy dojnic. Pokles nastal i ve spotřebě mléčných produktů. Mlékárenské kapacity nejsou využity a očekává se snížení počtu podniků o 20 – 25 %.

Mlékárenské produkty patří vedle obilovin a olejnin k nejdůležitějším zemědělským produktům Ukrajiny. Ale produkce mléka a vytížení zpracovatelských kapacit se v posledních letech výrazně snížily. Podle statistiky Goskomstat se v r. 2008 vyprodukovalo 11,8 mil. t mléka, což je o 4,1 % méně než v r. 2007 (12,3 mil. t). Toto meziroční snížení už je však nepatrné a podle expertů se jedná o počátek stabilizace. V r. 1990 se vyprodukovalo 24,5 mil. t (stav dojnic: 1990/8,5 mil. dojnic, 2008/3,1 mil. kusů). Ani zvýšená dojivost nemůže pokrýt pokles stavu dojnic. Klesá i spotřeba roční spotřeba na osobu: před 20 lety 373 kg, nyní jen 220 kg, avšak i při snížené produkci je pokryta domácí spotřeba. Snížená produkce pokrývá i exportní možnosti, které se zmenšily v důsledku celosvětového poklesu ceny mléka.

Zpracovatelské kapacity nejsou využity. Zpracovává se asi polovina syrového mléka vyprodukovaného na Ukrajině. Snížila se produkce másla a výrobků ze sušeného mléka (v r. 2008 asi o čtvrtinu proti r. 2007). Předpokládá se, že se počet ukrajinských mlékáren (dosud 367 registrovaných podniků) v důsledku řady faktorů sníží o 20 až 25 %.

Kvalita syrového mléka je dosud nedostatečná, nejvyšší kvalitu má jen čtvrtina vyprodukovaného mléka. Na nedostatečné úrovni je i logistika nákupu mléka. Nákupní ceny mléka kolísají při nákupu z farem mezi 1,80 – 2,60 UAH (ukrajinských hřiven)/l (0,17 – 0,25 EUR/l), při nákupu od drobných producentů jsou ještě nižší.

Předpokládá se mírný růst nákupních cen během r. 2009, a s tím spojený růst cen mléčných výrobků. Důsledkem toho však bude další snížení tuzemské spotřeby. Nedostatek domácího syrového mléka bude řešen jeho importem, čímž se dále zvýší exportní potenciál.

Jedním z největších ukrajinských mlékárenských podniků je Galakton v Kijevě. Podnik je v provozu asi 50 let, zpracovává přes 300 t syrového mléka denně a od r. 2002 patří k ruskému koncernu Unimilk, jehož produkce mlékárenských výrobků a dětské výživy činila v r. 2008 1,3 mil. t. Firma Galakton se od r. 2002 zaměřila na bioprodukty a obchodní značka Bio Balance se stala v Rusku jednou z nejznámějších značek společnosti Unimilk.

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného oddělení
agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 591
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Bc. Petr Šup

tel.: 222 871 544
fax: 222 871 591
e-mail: sup@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS^{ČR} SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS^{ČR} SZIF.